

Synpunkter på Linköpings kommuns Vattentjänstplan.

I inledningen till Vattentjänstplanen står att man i framtiden troligtvis kommer att bli mer utförliga och detaljerade vad gäller bedömningar och behov av åtgärder. Varför vänta? Redan nu finns flera hot mot vattenförsörjningen. Dokumentet innehåller väldigt lite av kvalitativ bedömning av de två vattenverk som kommunen använder sig av

I Vattentjänstplanen står att Linköpings kommun inte har behov av någon reservvattentäkt eftersom Linköpings kommun redan har två vattenkraftverk som var för sig kan förse Linköping med dricksvatten. Detta är att ha alltför stor tilltro till kvalitén hos dessa vattenverk.

Risker med Råberga

- År 2015 uttalade sig Länsstyrelsen och Miljömedicin om att Linköping borde hitta ett annat intag av dricksvatten från Stångån. ¹ Anledningen till detta är att det finns förorenade områden och att dagvattnet inte alltid renas innan det släpps ut. Även om provtagningarna ser bra ut så kan det finnas dolda faror menar man från miljömedicin. Slutsatsen av detta kan inte bli annat än att Råbergs vattenverk inte är ett fullgott alternativ för att ta vatten från Stångån.

Risker med Berggården

I Motala avrinner Vättern till Motala ström och vidare österut via sjön Boren för att sedan rinna ut i Ljungsjön. Vattnet från Berggårdens vattenverk tas i Ljungsjön och själva intaget av vatten ligger i Ljung. Dricksvattentäckten är idag hotat från flera håll varav Sjöbacka såg och hotet mot Vättern är de största

Sjöbacka såg ligger vid Norrbysjön som ingår som del i området för Linköpings dricksvattentäkt. På sågen har man impregnerat virke genom tiderna vilket skapat föroreningar av olika slag. En av de mest farliga är dioxiner som finns i höga halter i sediment intill sågen samt i djupvattenhål i sjön. Huvudstudien har gjorts redan 2015 men fortfarande är man inte klar över när saneringen kommer att ske.²

Linköping är idag beroende av att rent vatten rinner ut ur Vättern via Motala Ström. Hotet mot Vättern som vatten kommer idag från flera håll. Vi har utsläpp av pfos från flygplatsen i Karlsborg som idag rinner ut okontrollerat i Kärnabäcken. Flyget vill få igång banorna igen i Karlsborg och vill börja att dränera utan att ha sanerat från gamla synder vad gäller brandskum. Militären har även skjutningar och övningar i Vättern. Aspa bruk är en stor källa till föroreningar som dioxin och klorfenoler. Gruvindustrin vill bryta sällsynta jordartsmetaller vid Norra kärr vilket kommer att drastiskt påverka statusen i Vätterns vatten. I Europeiska kommissionen är det också på gång ett förslag om att ge ett snabbspår till de företag som vill bryta kritiska råvaror genom att de får förtur i handläggningen och lättnader i miljökraven. ³Förutom detta finns ytterligare en rad potentiella hot som föroreningar från småbåtar, önskan att kunna påbörja fracking för att utvinna naturgas bara för att nämna några. Linköpings kommun måste

¹ [Stångåns vattentäkt olämplig - P4 Östergötland | Sveriges Radio](#)

² [Sanering vid Sjöbacka såg - linkoping.se](#)

³ [EUR-Lex - 52023PC0160 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

Idag börja engagera sig mer i de frågor som rör Vätterns framtida vattenkvalitet för att säkra dricksvattnet som kommer från Berggården. Så länge minerallagen och försvarsmaktens intressen går före intressena för Vättern så måste Linköping vara aktiva för att tillvarata Linköpingsbornas möjlighet till rent vatten genom att bland annat verka för att Vätterns vatten ska bli ett överordnat riksintresse.

Hem och Hyra gjorde en undersökning 2021 vad gäller hur höga PFAS-halter som fanns hemma hos folk i vattenkranen.⁴ Dessa nivåer var ibland dubbelt så höga i jämförelse med vattenverkens provtagningar. Orsaken till den skillnaden vet man inte men kan bero på att biofilmen i ledningarna släpper och orsakar högre halter ute hos kund. Det här är något som kommunen måste ta tag och se över vattnets kvalitet ända ut till kund.

Vad gäller nödvattentäkten i Slaka så måste hoten mot denna ses över och åtgärdas. Dels finns bergtäkten i Stora Aska i direkt närhet som får sänka ner till 43 meter under grundvattennivå enligt tillståndet⁵ och dels finns Lambohovs övningsfält för räddningstjänsten och tidigare försvaret vad gäller PFOS/PFAS. Vid Ärna flygplats i Uppsala spred sig föroreningarna i 5 km till vattentäkten för Uppsala och här är avståndet 2.5 kilometer. Även Malmen och dess föroreningar ligger på nära avstånd. Kommer ämnena ner i nödvattentäkten så är den inte längre användbar.

Det är också viktigt att det startar upp ett arbete med att säkra att kommunens sjöar och vattendrag uppnår ekologisk vattenstatus. Eftersom det idag är på gränsen att vi uppnår EU:s krav på att minst en tredjedel ska uppnå god ekologisk status så måste det tillsättas pengar för att kunna sätta in åtgärder innan vi hamnar under den gränsen. Vattenskyddsplanen får inte bara bli ett policydokument utan den bör också vara ledande och styrande i arbetet med att höja vattenkvalitén.

Sammanfattningsvis vill vi förtydliga följande synpunkter som bör åtgärdas i vattenplanen

Att vattenplan bör innehålla mer kvalitativa detaljer om hot mot dricksvattentäkterna och vad som behöver åtgärdas så att vattenplanen inte bara blir ett policydokument utan även en plan för att göra dricksvattnet säkert och med hög kvalitet

Att Linköpings kommun blir mer aktiva att skydda Vätterns vatten för att se till att Berggårdens vattenkvalité håller god standard.

Att nödvattentäkten i Slaka skyddas från de hot som finns

Att kommunen måste arbeta för att fler sjöar och vattendrag uppnår ekologisk status

Naturskyddsföreningen önskar återkoppling på inlämnade synpunkter från Linköpings kommun

Naturskyddsföreningen i Linköping

⁴ [Hem & Hyra granskar: Så mycket miljögift finns i dricksvattnet - Hem & Hyra \(hemhyra.se\)](https://hemhyra.se/nyheter/2021/05/20/hem-och-hyra-granskar-sa-mycket-miljogift-finns-i-dricksvattnet)

⁵ Växjö TR M 5472-7 (Mark och miljödomstolen)